

anyagi: 6000cm² KEPLAP
 anyagi idete: 1986-1988.

TART.: BICSU, ASZEMAI LIPISZ, LAPOSON

3 lap, 5 folo

FÖLDKASZI MŰTÁTO: SZERNA
 SZAKMŰTÁTO:

XXII.
XXXIV.

VELTÁROZÁS:

Tízéves a szabadtéri néprajzi gyűjtemény

Búcsú „a szennai lipisen, laposon”

Kettős ünnep volt vasárnap Szennán: a szabadtéri néprajzi gyűjtemény megnyitásának tizedik évfordulója és a hagyományos búcsú.

A délelőtt kilenc órakor kezdődő népművészeti vásáron kedvükre válogathattak az érdeklődők: volt agyag-síp és malacpersely, debreceni szűrátétes terítő és mézeskalács, terménybáb és kéziszőttes. Sokak figyelmét egy csökölyi népviseletbe öltözött csoport kötötte le. A ruhájukat Illés Mihályné mutatta be:

— Ez a fejdísz, a csökölyi konty egyedülálló a népviseletek között. A fehér tuszlis ing fölött kasmír kendő van, és kasmír a pेंटőlőket takaró szoknya is. Ez a menyecskeruha, de bemutatjuk a gyermek- és férfiviseletet is, valamint a fehér gyászt, amely szintén csak a csökölyi népviseletre jellemző.

Szín pompás ruhájukban a csökölyi portán szorgoskodtak, lakodalmias ebédet készítettek. Egyikük, Kasza Ferencné még lakott is abban a házban, amely a 80-as évek elején került a szennai falumúzeumhoz. Mesélt a cserépfazékban gyöngyöző húsvérsről, az öntött lábasban lefortyogó pörkölről, a néhány évről, amely ehhez a portához kötötte.

Nagy sikere volt Burucz András fazekasmester tanítványának, Vargacz Péternek, aki rögtönzött fazekasbemutatót tartott az érdeklődőknek.

— Ennek a falumúzeumnak olyan varázsa van, hogy nagyobb idegenforgalmat is megérdemelne — mondta elismerően a családjával Székesfehérvárról érkező dr. Wilhelm Ottó. — Kaposvárról származunk, „be vagyunk oltva” Somogy szeretetével. A falumúzeum számos olyan ötlettel is szolgál, amelyet hasznosítani kellene a mai hétfégi házak építésénél.

A fiai most tanulták meg a körmönfonást.

— Ezt a „tudományt” is visszük Fehérvárra — mosolygott az asszony.

— Vigyázat, a disznó harap! — hessegette el Bödő Sándorné teremőr a zsüptetős disznóól mellől a fiatalokat. A „lakók” ugyanis egy csélcsap mangalica félvaddisznó malacai.

Kérdésünkre az asszony elmondta, hogy a búcsút és a jubileumi ünnepséget nagytakarítás, meszelés, sok munka előzte meg. A családjára már csak éjszaka jutott idő:

— A lányomékat várom Kaposvárról, egész éjjel süttetem-főztem.

A csökölyi ház mellett a kaposvári Pacsirta bábegyüttes szórakoztatta a gyerekeket. Később pedig a Zengő együttes és Melczel István közreműködésével gyerektánc kezdődött. Az eleinte még bátortalan lábcskák később már szaporán ropták a táncot, az együttes nagyszerű zenéje hívogatóan lengte körül az évszázados portákat.

Segesdről negyvenöt éves ember érkezett, valamilyen nyien az ottani idősek klubjának a tagjai.

— Olyan szép ez a falumúzeum, hogy ilyet nem is láttunk még — mondta egyi-

kük, Durgó Pálné —, pedig sok helyen jártunk már.

Délután egy lánógól szénakazalhoz „riasztotta” a harangszó a kaposvári tűzoltók bemutató csoportját, amelynek a tagjai nyolc „erős szennai fiatalember” segítségével megfékeztek a lángokat.

Délután két órakor kezdődött a szabadtéri néprajzi gyűjtemény tízéves fennállását ünneplő megemlékezés. Dr. Sótornyai Sándor, a megyei tanács művelődési osztályának vezetője elmondta: a múzeum létrehozásának az volt az elsődleges célja, hogy az archaikus vonásokat a népi építészetben is hordozó Zselic és Belső-Somogy legértékesebb épületeit megmentsék a pusztulástól. A kivitelezési munkák 1974-ben kezdődtek, s az elmúlt tíz év alatt a gyűjteményt folyamatosan bővítették. 1982-ben a szocialista országok gyűjteményei közül elsőként nyerte el az Europa Nostra díjat. Elismeréssel szölt Csepinszky Mária-ról, a falumúzeum első vezetőjéről, akinek lelkes, szenvedélyes munkájával a szennai gyűjtemény rangos megyei és országos kiállítóhelyé fejlődött. Köszönetet mondott mindazoknak — néprajzos és restaurátor szakembereknek, építészeknek és történészeknek —, akik munkájukkal hozzájárultak a falumúzeum létrehozásához és bővítéséhez.

Ezután dr. Füzes Endre, a

szeti örökségét szemlélteti, annak számos szerkezeti és formai változatát, amelyek egymást követően és egymás mellett éltek. E táj története és műveltsége a portákat vizsgálva részletesen és plasztikusan tárul a látogatók elé.

A jubileumi ünnepség végén dr. Mészáros Balázs, a megyei múzeum igazgatója, valamint Vörös Rezső, a falumúzeum vezetője jutalmakat adott át azoknak, akik a szabadtéri néprajzi gyűjtemény létrehozásáért legtöbbet tettek. Jutalomban részesült Szigetvári György, a megyei műemléki albizottság elnöke, dr. L. Szabó Tünde megyei főépítész, dr. Knézy Judit, a mezőgazdasági múzeum tudományos munkatársa, Sási János, a megyei múzeum restaurátor osztályának vezetője, Csepinszky Mária, a falumúzeum első vezetője, valamint Szabó János ácsmester és brigádja.

Hagyományörző együttesek bemutatójával folytatódott a program, majd öt órától a református templomban a kaposvári Vikár Béla kórus, a tanítóképző főiskola Cantus kórusa, illetve a Liszt Ferenc Zeneiskola kamarazenekara adott koncertet.

M. SAJTŐFIGYELŐ
MAHIR
MAGYAR HÍRDETTŐ
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1984-10-13

SOMOGYI NÉPLAP

SOMOGYI MEGYEI MÚZEUM
NA-2146.
Művelődési Osztály

SOMOGYI NÉPLAP

XL. évfolyam, 241. szám

1984. október 13., szombat

798

Búcsúváró Szennában

Tegnap még csak foglalkozás keretében keresték föl a szennai falumúzeumot a helyi óvodások. Ismenkedtek a házakkal, azok berendezéseivel, no és mindenekelett az állatokkal. Elményeiket le is rajzolták, és a „falu-

múzeumnak ajándékozták”. Cserébe Csepinszky Mária, a múzeum vezetője frissen sült pogácsával kínálta a kicsiket. Holnap viszont már a felnőttek is bizonyára népes csoportokkal érkeznek, mert a faluban ekkor tart-

ják a hagyományos szennai búcsút. Az agyag-, edény- és mézeskalácsárusok kínálják majd a portékáikat, de lesz délután táncház is, ahol a Kerékkötő együttes zenéjére rophatnak táncot a búcsúba látogatók.

SOMOGYI NÉPLAP

1985-10-14

795
SOMOGYI NÉPLAP

5

A szennai lipisen-laposon

Búcsú és vásár a zselici lankákon

Zsúfolásig megtelt busz indult vasárnap délelőtt Kaposvárról Szennába. A kisebb városi megállóhelyeken karonülő csecsemőkkel integettek utána a hoppon maradt utasok. A jármű nem állt meg. Többen a szerencsétlen utasok közül azt latolgatták, vajon miért nem indult különjárat is az éjsznapos rendezvények színhelyére.

A szennai búcsú napján a tájházak övezte domboldalon diszkózene vegyült a népviseletbe öltöztetett apróságok vidám énekébe. A sátrakban egymás mellett kínálták a borsos árú csokoládét, rágógumit és a hagyományos vásári mézeskalácsot, bábót. A terménybábjairól méltán nevéssé vált Lujzi néni és újdonsült rongybabakészítők is ott árulták portékáikat.

A népi vásárok hangulatát nem sikerült ide varázsolni ezen a szél fúttá októberi délelőttön. A falusi ember ez idő tájt még a konyhában tevékenykedett, várta a rokonságot, nem vonzotta a vásári múltidézés. Hiába porgette hát facsigáit az ügyes játékkészítő mester, egy-egy kispénzű bábészködő elismerő hangú megjegy-

zésénél több nemigen jutott neki.

Tizenegy óra tájban aztán dobpergés jelezte a bábész-kodóknak: átadják a segedi pincét.

— Gyere csak ide! — szólt egy érces női hang.

— Ki ismeri ezt?

Pár perc alatt érdeklődő tekintetek keresztüzebe került a pince előtt föllelhető alkalmatosság.

— Kulkoricahaj... gyékény... — találgatták a bő szoknyás kislányok, pörge kalapos fiúk.

— Nem, nem — hangzott a válasz a kérdező tanító néni szájából. S az átadásig kiderült: őseink készítették e szőlőben használatos szé-

ket, asztalt, kálka tövéből. A rögtönzött ismeretátadás után *Molnár Agnesnek*, a múzeum néprajzos munkatársának pár mondatos történeti áttekintéséből megtudtuk, hogy az alsó-segesdi 154. számú pincét 1818-ban már használta *Kis Illés Sándor* őse. A tölgyfagerendákból faszegekkel, 10–15 cm-es falécekkel és polyvás agyaggal épített pince két helyiségből állt, s időszakonként lakásul is szolgált. A rekonstrukció során a tűzelőberendezés nyomait is fellelték. A szerszámok és a berendezés most eredeti formájukban láthatók Szennában. Végül *Kis Illés Sándor*, a volt tulajdonos kitérte a pince ajtaját, s az érdeklődők bepillanthattak a százelői hangulatot idéző helyiségekbe.

